Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI Ч. 18. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 29-го СІЧНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 29, 1985 No. 18. VOL. XCI

Українці інформують Захід про переслідування в СССР

Ню Йорк. — Співробітник щоденника „Ню Йорк Сити Трібюн" Богдан Фарима помістив у зганаданій газеті з 18-го січня ц.р., довшу згадку про День Солідарности з українськими політичними в'язнями, демонстрацію студентів Товариства Української Студіюючої Молоді ім. Міхновського (ТУСМ) і ширше розгорнену кампанію українських активістів в обороні в'язнів з наголошенням переслідування і засудів українців й інших з-поміж поневолених Москвою народів.

У замітці згадується, що нюйоркська поліція тимчасово придержала шістьох українських студентів під будинком совєтської місії до ОН на 67-ій вулиці і Лексингтон авеню за те, що вони намагалися продістатися до кубла совєтського шпигунства з метою передати представникам місії офіційний протест української спільноти проти переслідування українських патріотів і постепенного вимордування українських політичних в'язнів в численних в'язницях, концтаборах і психіятричних заведеннях КҐБ. Речники совєтської місії запротестували проти „безпорядку" і „галасу" за огорожею місії. „Галас" полягав на тому що молоді студенти співали український національний гимн.

В загальному демонстрація була спокійна і вона була одною в серії цілого ряду протестів у рамках відзначення Дня Солідарности, до якого напередодні 12-го січня закликали українські молодечі організації Пласт, СУМА і ОДУМ, що вони роблять кожного року, йдучи за закликом політичного в'язня В'ячеслава Чорновола, який закликав відзначити цей день разом з нескореною Україною і тими в'язнями, які ще й досі караються по совєтських тюрмах і концтаборах.

Ярослав Куземчак, речник групи тусмівців, заявив кореспондентові, що їхня Організація послідовно кожного року влаштовує демонстрації, голодівки, інформаційні акції тощо, звичайно біля совєтських амбасад, консулятів, будинків Аерофлотів тощо. Метою демонстрації, відмітив Куземчак, є поглибити знання західнього суспільства про совєтську диявольську систему і систематичне переслідування українців і представників інших поневолених народів, головно тих, які активно змагаються за національні і людські права в своїх країнах. „Ми намагаємося держати живою ідею заклику В. Чорновола", заявили представники студентства.

Кілька тижнів перед тим три українські організації, які змагаються за національні і людські права, підписали і вислали листа-меморандум до генерального секретаря Об'єднаних Націй Гавіє Переза де Куеяра, до всіх місій і представництв в ОН і членів Конгресу, закликаючи до міжнародної перевірки трьох останніх випадків смерти українських політичних в'язнів. Листа підписали Ігор Ольшанівський від імени організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні, д-р Андрій Зварун від „Смолоскипу" і колишні в'язні совєтських тюрем Надія Світлична і д-р Ніна Строката - Караванська, члени Закордонного Представництва Української Гельсінкської Групи.

Згадані організації обвинувачують лідерів Совєтського Союзу, що вони шляхом фізичного винищування політичних в'язнів намагаються розв'язати проблему дисидентизму в СССР. У меморандумі згадується про невияснену смерть Олекси Тихого, Юрія Литвина і Валерія Марченка, а також про Олексія Нікітіна, активіста незалежної профспілки. Вони пригадують у листі до Куеяра також історію смертей Алли Горської, Володимира Івасюка і мучеництво поета Василя Стуса та Юрія Шухевича.

В Гемпстеді повівав український прапор

Війт Томас Ґулотта з містечка Гемпстед у повіті Нассо одержав з рук представників української громади український прапор, який повівав з міського ратуша в дні 22-го січня ц.р. у 67-річницю проголошення незалежности України. На фото вгорі, біля Т. Ґулотти (перший зліва) стоять (зліва): Оксана Мутляс з Іст Медов, парох української католицької церкви св. Володимира в Гемпстеді о. Омелян Шараневич, Анна Капчак, представниця Відділу УККА в Нассо повіті, Лінда Мутлас і Катя Купчак.

В ЛИСТІ ДО РЕДАКЦІЇ „Ню Йорк Сити Трібюн" читач Олександер Клецор з Норт Бранзвику, Н. Дж. порівнює совєтські переслідування в Афганістані до московської політики в Україні. Він пише: „Я хотів би порівняти ці найновіші комуністичні злочини до інших злочинів, вчинених проти українського народу 40 років тому. Як оборонець свободи, Українська Повстанська Армія (УПА), вела довгу і завзяту війну проти росіян в роках 1943-1953. Одначе, щоб підірвати і знищити піддержку, яку українське цивільне населення давало повстанцям, російське НКВД (предтеча теперішнього КҐБ) вживало таких самих метод тортур, розстрілів, мордування дітей та політики нищення всього, що тепер росіяни роблять в Афганістані."

СУДДЯ В РИМІ ЗАСУДИВ 174 особи, в тому числі колишнього сенатора від соціялістичної партії Доменіко Петтеллю, які заснували політичну антиурядову партію і збройне рам'я цієї партії для започаткування громадянської війни в Італії з метою зміни політичної системи. Крім того, згаданий сенатор плянував спільно з терористами з так званих червоних бригад перевести цілий ряд схоплень визначних політиків з метою застосування тиску на центральний уряд і військове командування.

СССР далі займається технологічним шпигунством

Бонн, Західня Німеччина. — Західньонімецький уряд і розвідка отримали нові докази, що Совєтський Союз далі займається технологічним шпигунством на Заході, головно в індустріяльно розвинених країнах, з концентрацією на З'єднані Стейти Америки, Японію, Західню Німеччину, Великобританію, Францію та інші країни.

Речник західньонімецького міністерства внутрішніх справ заявив, що совєти тепер цікавляться всім: від стратегічних ракет починаючи і на звичайному уліпшеному тракторі кінчаючи. Західня розвідка перехопила маленьку червону книжечку, якою користаються плачені совєтські шпигуни і у якій вираховано усі речі, якими вони повинні цікавитися у своїй шпигунській діяльності. Першенство, очевидно, мають модерні ракети, ракетні вистрільні, уліпшена радарна система, електронічні підслухові апарати на делеку віддаль, протитанкові і протикорабельні базуки й інша зброя, винахід для знищування підводних човнів, великі комп'ютори, які можна застосувати для військових цілей, прицизні фотоапарати тощо.

Всі ці інформації західньо німецька розвідка розкрила у зв'язку з приїздом до Бонну великої совєтської торговельної делеґації, яку очолює один із заступників голови Ради Міністрів СССР Алексєй Антонов, який вже в першому дні свого перебування на Заході критикував „капіталістичні держави", які, мовляв, відмовляються продавати Совєтському Союзові те чого він найбільше потребує, хоч не відмовляються від самої торгівлі. Міністерство внутрішніх справ заперечило поголоски, що звідомлення розвідки було опубліковане для того, щоб пошкодити розмовам з Антоновим, як про це написали ліберальні газети, які підтримують курс політики співпраці з Москвою і її східньоевропейськими сателітами за всяку ціну і які вважають, що політика детанту є одинокою формою збереження Европи перед нуклеарним знищенням. Газети при тому відмічують, що між двома західньонімецькими міністерствами — внутрішніх і економічних справ — постало непорозуміння з цього приводу, бо міністер економіки вважав, що звідомлення значно пошкодило йому у розмовах із совєтською делеґацією.

Розсудливі політичні аналітики кажуть, що історія повторюється. Починається доба детанту, яку Москва хоче належно використати для своїх цілей і поширення шпигунства на Заході.

Канадська школярка дістала листа від К. Черненка

Москва. — Совєтські газети надрукували на видних місцях лист, адресований генсеком Константином Черненком 18-річній канадській школярці Лорі Піро.

Історія цього листа така. Лорі Піро дістала на лекції з суспільствознавства задачу написати про проблему перегонів в озброєнні і міжнародного відпруження. Замість задачі школярка написала листа до Черненка, в якому запитувала його: „Чому всі народи, всі раси не можуть жити в мирі?" За свій лист Піро дістала незадовільну оцінку — 9 точок з 20. Тоді вона післала листа до Черненка і дістала від нього відповідь, в якому генсек пише, що ще у 1946 році СССР запропонував заборонити виробництво і застосування нуклеарної зброї. Генсек написав, що „Совєтський Союз підтримує заморожування ядерних арсеналів, повну заборону ядерних випробувань і розроблення та застосування всіх інших видів зброї масового знищення".

Копію листа Черненка, написаного на двох сторінках, вручив канадській школярці особисто амбасадор СССР в Канаді Алексєй Родіонов. Він спеціяльно приїхав до Лорі Піро, яка мешкає в Калґарі, Альберта, і виступив разом з нею на пресовій конференції. Лорі сказала, що покищо не дістала запрошення приїхати до СССР, як американська школярка Саманта Смит, яка написала Ю. Андропову, але хотіла б відвідати Москву.

На думку західніх спостерігачів у Москві, лист Черненка канадській школярці розрахований не стільки на пропаґандистський ефект, скільки на те, щоб спростувати чутки про його тяжку хворобу. Одночасно на перших сторінках совєтських газет було опубліковано послання Черненка учасникам всесоюзної конференції прихильників миру, що відбувалася в Москві.

Західні дипломати нагадують, що в останні півроку життя Ю. Андропова в газетах постійно появлялися листи і телеграми за його підписом, хоч після його смерті з медичного висновку стало ясно, що ввесь цей час Андропов фактично не брав участи в державних справах. „Все це так знайоме", — сказав один західній дипломат з приводу послання Черненка канадській школярці.

Влаштовують Український Тиждень в університеті Вестерн Онтаріо

Лондон, Онт. — Український Студентський Клюб при університеті Вестерн Онтаріо в Лондоні, Онт., організує щороку, як і інші студентські осередки в Канаді, Український Тиждень при цьому університеті, інформуючи тисячі неукраїнських студентів і професорів про історію й культуру України.

Управа Студентського Клюбу заплянувала спеціяльну програму Тижня, який починається в неділю, 3-го лютого, о год. 2-ій по полудні в університетській бібліотеці. В офіційному відкритті, крім членів Управи й Студентського Клюбу, візьмуть участь спеціяльно запрошені гості, в тому й дорадник УСКлюбу за останніх 30 років, д-р Євген Рослицький.

На окрему увагу цілотижневої програми Українського Тижня заслуговує виставка чотирьох сучасних мистців із України: Віталія Сазонова, Володимира Марченка, Антона Соломухи та Володимира Стрельнікова. Куратором цієї мистецької виставки є Дарія Даревич.

В часі Тижня відбудеться ще товариська зустріч у приміщенні Університетського центру, а на закінчення — бенкет-зустріч із українською громадою Лондону, де головним промовцем буде відомий у канадському й українському суспільно-політичному житті парляментарист Онтаріо мгр Юрій Шимко. В мистецькій частині виступить вокальне тріо „Верховина" з веселим репертуаром.

Після бенкету організатори запрошують всіх до танцю під звуки популярної оркестри „Петро Пиріг і т.д.".

„ДИСКАВЕРІ" ПОВЕРНУВСЯ ІЗ ЗАСЕКРЕЧЕНОГО ПОЛЕТУ

Кейп Канаверал, Фла. — Міжпростірний корабель „Дискавері", який був запущений у простори 24-го січня ц.р., з п'ятьма астронавтами на покладі, повернувся у неділю, 27-го січня о год. 4:23 по полудні на землю, виконавши свою місію.

Військові спостерігачі відмічують, що це вперше в історії міжпростірних полетів „Дискавері" не тільки був засекречений і кореспонденти навіть не знали дня і години коли він піднесеться у простори, але засекречений був також вантаж корабля і апаратура, яка служила виключно для військових цілей і тому цей полет повністю був оплачений Пентагоном. Засоби масової інформації повідомили, що „Дискавері" з успіхом запустив над територією Совєтського Союзу розвідувального сателіта. Капітан американських військово-морських сил Томас Маттінглі, який вже раніше брав участь у міжпростірних полетах заявив після приземлення на летунській базі ім. Джана Кеннеді, що астронавти виконали своє завдання і дуже задоволені, що сама машинерія корабля і всі інші апарати функціонували справно і астронавти не мали жаднич труднощів в повітрі.

Очевидно, речники Пентагону і високе командування американського летунства відмовились від всяких коментарів на тему полетів і навіть не бажали входити в розмову чи сам полет був коротший, як було передбачено раніше, чи ні. „Дискавері" облетів землю 47 разів і щойно тепер Пентагон, після докладної перевірки зібраних матеріялів і передач запущеного сателіта-„шпигуна", плянує випустити офіційний комунікат для преси про засекречений полет. Крім того головне американське командування матиме докладні інформації про розміщення і випробування совєтських нуклеарних ракет і знатиме чи СССР дотримується прийнятих ним зобов'язань у договорах із ЗСА. Пентаґон заплатив за цей полет „Дискавері" 31,200,000 долярів. Покищо не відомо коли полетить черговий міжпростірний корабель з військовим вантажем, але в майбутньому таких полетів буде значно більше, — заявили офіційні речники Пентагону.

В АМЕРИЦІ

ЯК ВИКАЗАЛОСЯ ТІ, ЯКІ провіряють безпеку фабрик ще минулої осени остерігали властителів фірми Юніон Карбайд, що нагромадження газу в танку фабрики, яка знаходиться в місцевості Інститют у Вест Вірджінії може допровадити до вибуху і затруєння довкілля. Осторога була три місяці перед тим, як у фабриці Юніон Карбайд в Індії такий вибух спричинив смерть понад 2,000 осіб.

ПУБЛІЧНІ ЛІКАРНІ на терені ЗСА щораз більше переходять в руки приватних підприємств тому що самі не можуть видержати коштів і податків. При тому однак заходить небезпека, що приватні підприємства, які купують лікарні для фінансового прибутку не будуть охочі приймати пацієнтів безкоштовно, що мусять робити публічні лікарні.

КАТОЛИЦЬКИЙ ЄПИСКОП в столиці стейту Ню Йорк, Олбані, скаржить місто за дозвіл відкрити там дві клініки для переводження абортів. Це перший випадок, що католицький єпископ звернувся до суду із скаргою розв'язати таку справу і воно особливо дивне у тому випадку, бо загально відомо, що єпископ Говард Габбард був, як молодий священик, дуже ліберальний і виразно займав позицію проти т. зв. „establішменту".

ПРОЄКТ РОЗБУДОВИ доріг та дільниці в західній частині Мангеттену, відомий під назвою „Вествей", який має коштувати 2 більйони долярів, дістав прихильну оцінку військових інженерів, які розглядали вплив такої розбудови на довкілля. Справа розбудови тягнеться вже десять років та постійно є чинники, які протестують проти цього проєкту з різних причин.

ВЕЛИКА АМЕРИКАНСЬКА доброчинна організація проголосила, що дає 25 мільйонів долярів в наступних трьох роках на те, щоб прослідити як можна запобігти нуклеарній війні. Речники організації заявили, що цей додаток вдвоє більший, як був досі тому, що жертводавці уважають охорону перед нуклеарною війною найважливішою у світі справою.

УРЯДОВІ ЧИННИКИ будуть розглядати чи справді, як подає преса летуни та інший персонал летунської лінії Провінставн-Бостон, яка є одною із найбільших ліній для короткотривалих летів, вживали наркотиків. Таке подав до відома колишній урядовець тієї лінії, виступаючи на телевізійній програмі мережі Сі-Бі-Ес. Справа є важлива тому, що літак цієї лінії впав з невідомих причин у грудні минулого року на Фльориді та у цій катастрофі загинуло 13 осіб.

В АРІЗОНІ СУД звільнив від вини директора агенції, яка займається перевозом нелеґальних імігрантів з Південної Америки. Це звільнення його з вини дає іншим які допомагають втікачам із Південної Америки, особливо церковним групам, поштовх до того, щоб далі тим займатися.

БАФФАЛО, ТА ОКОЛИЦЮ, що відомі як „снігова полоса", навістила виїмково сильна снігова буря в минулому тижні, яка впродовж трьох днів спаралізувала під 39 інчами снігу ціле місто, та примусила мейора Баффало покликати на допомогу військові відділи. При тому мейор заборонив всеціло у місті їзду приватними автами, щоб вичистити дороги.

НА ЕКРАНАХ ЗСА появився фільм опертий на справжній історії двох молодих американців, що через довгі роки шпигували на користь СССР. Фактичний перебіг цієї історії описав в окремій книжці директор бюра „Ню Йорк Таймсу" в Лос Анджелесі Роберт Ліндзі. Фільм однак, як інформує критик „Ню Йорк Таймсу" не придержується фактажу книжки, а старається висміяти легковірність і неповажне ставлення до справ безпеки Уряду ЗСА.

АМЕРИКАНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО Даял Пресс — Даблдей опублікувало тепер книжку японської аваторки п. н. „Журавлі у сумерку", фабула якої діється в 1945 році у японському місті Кіото, яке зайняли американці. Найцікавіше однак при цьому є те, що японська авторка Гітсако Матсубара пише свої повісті лише в німецькій мові і саме з німецької мови зроблений тепер переклад першої її повісті на англійську мову. Вона одружена з німцем і почала свою письменницьку кар'єру як журналістка німецького тижневика „Ді Цайт".

ПАПА ІВАН ПАВЛО II ВІДВІДУЄ ПІВДЕННУ АМЕРИКУ

Папа Іван Павло II підходить до вівтаря перед Богослуженням в Каракасі.

Каракас, Венесуеля. — Папа Іван Павло II вилетів на 12-денну візиту до декількох країн Південної Америки. Це 25-та закордонна поїздка Папи з часу його інтронізації в 1978 році і шосте відвідання Південної Америки.

Першу зупинку Іван Павло II зробив у столиці Венесуелі Каракасі, де в неділю, 27-го січня, відправив Богослуження під відкритим небом.

В Кіто, столиці Еквадору, Папа пробуде три дні. Уряд країни оголосив ці дні національним святом. В Кіто Папа Іван Павло II відправить спеціяльну Службу Божу, щоб відзначити 450-річчя прийняття Еквадором християнства.

Папа плянує відвідати вісім міст в Перу. В поворотті до Риму він зробить коротку зупинку на островах Трінідад і Табаго.

А. Шарон програв процес із тижневиком „Тайм"

Ню Йорк. — Після двох місяців судової розправи, що викликала широке зацікавлення серед публіки, а зокрема, серед журналістів, проти яких вона була звернена, лава присяжних таки вирішила, що тижневик „Тайм" не знищив доброго імени жидівського уряду так, як твердив у своєму оскарженні Аріель Шарон, як речник того уряду.

В четвер, 24-го січня ц.р., представник лави присяжних, у переповненій судовій залі відчитав рішення, одночасно гостро скритикувавши журналіста, який написав статтю про те, що А. Шарон як генерал жидівського війська, заохочував в 1982 році до масакри ливанських фалангістів. Лава присяжних осудила, однак, що редакція „Тайму", поміщуючи статтю журналіста Дейвида Гелеві не зробила цього із злонаміренням, а радше через „неувагу і недбальство".

Щоб виграти справу в такому випадку, той який скаржить редакцію журналу на сторінках якого поміщено статтю, мусить доказати, що стаття чи дана її частина була неправдива і шкідлива, але також і те, що редакція помістила її із злонаміренням, тобто у свідомості, що стаття є неправдива і шкідлива для даної особи. У випадку оскарження А.Шарона, в якому він вимагав від „Тайму" відшкодування у сумі 50 мільйонів долярів, лава присяжних ствердила, що він подав достовірні докази непричасности до масакри в 1982 році, але рівночасно уважає що редакція „Тайму" не помістила статті із сумнівом, чи вона правдива, бо довіряла своєму кореспондентові, який її написав.

Це остаточне рішення, яке закінчило судову розправу, вважають обидві сторони за свою перемогу. А. Шарон, який тепер є міністром господарства Ізраїля заявив, що він здобув те, за чим приїхав до ЗСА, а саме: доказав перед публічною опінією і перед американським судом, що стаття в „Таймі" не подала правди, а представники „Тайму" сказали, що на їхню думку, така скарга не повинна була взагалі опинитися в американському суді і що вони мають повне довір'я до своїх співробітників та кореспондентів.

У СВІТІ

ЛІКАРІ, ЯКІ ДОСЛІДЖУВАЛИ тіло польського священика-патріота о. Єжи Попєлюшка, якого замордували і опісля вкинули у водний резервуар старшини служби безпеки з наказу вищого командування, заявили, що було тяжко встановити чи згаданий священик був ще живий, коли його вкинули у воду, але перед утопленням тіла він був дуже побитий і вони не виключають, що смерть наступила від ударів тяжким предметом по голові. Огляд тіла також виказав, що польські поліційні справники, які тепер сидять на лаві підсудних у Торуні, дусили, о. Є. Попєлюшка шнуром про що вказують сильні знаки на шиї. Крім того лікарі відкрили принаймні 14 ударів.

СОВЄТСЬКЕ ПРЕСОВЕ агентство ТАСС повідомило, що Політбюро вже визначило повну кількість осіб, які увійдуть до совєтського „тіму" на переговори з делеґацією З'єднаних Стейтів Америки і, як каже ТАСС, „шукатимуть можливостей скорочення нуклеарного озброєння і відмілітаризації космосу". У повідомленні не подано однак ані одного прізвища, як також нічого не згадано про час і місце таких переговорів. ТАСС каже, що прізвища осіб будуть подані до загального відома за кілька днів.

ДВА АФГАНСЬКІ ВІЙСЬКОВІ літаки совєтської продукції порушили повітряний простір Пакістану і скинули дві бомби на містечко Аранду, розташоване 155 миль на північний захід від столиці Пакістану Ісламабаду. Бомби не зробили шкоди, бо чомусь були скинені на незалюдненій площі. Пакістанські військовики думають, що полети афганських літаків і навіть скинення бомб в незалюднених місцях, мають радше психологічне завдання, як військове. Очевидно, пакістанський уряд переслав до Кабулю гостру ноту протесту.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster Send address changes to
"Svoboda", • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Призабуте свято молоді

Дня 29-го січня 1918 року відбувся під Крутами на Чернігівщині геройський бій, в якому 600 українських вояків, майже всі дуже молоді, старалися зупинити похід на Київ зорганізованої на Московщині 4,000-ої регулярної військової групи Муравйова. На оборону Києва вислано в сторону Бахмача сотню Юнацької школи, Студентський курінь і чоту Гайдамаків — це був на той час квіт української молоді у Києві. Три військові з'їзди, які відбулись були у Києві, репрезентували ніби понад мільйон зукраїнізованого на південнозахідньому фронті українського війська, але коли вибухло у Києві повстання большевиків і коли посунула з півночі і від сходу навала червоних, треба було вислати тільки наспіх змобілізованих, погано вишколених і погано узброєних отих молодиків, бо мільйони українських здорових мужчин у військовому віці проголосили „невтральність". У нашій військово-історичній літературі появилася теж невеличка книжечка „Крутянська трагедія".

Це була насправді трагедія, одна з найбільш невдачних і найнещасливіших військових операцій з цілої української визвольної війни-революції, бій, що його можна хіба порівняти з так званим Льодовим, чи пак Другим зимовим походом в 1921 році, який закінчився розстрілом 359-ох українських вояків. Велика більшість українських вояків під Крутами так і загинула там, частинно на бойовищі, частинно замучена і розстріляна, попавши в большевицький полон. Уже після повороту до Києва українського війська разом з німецьким на основі Берестейського миру, відшукано й перевезено до Києва тільки 17 домовин поляглих під Крутами і похоронено на Аскольдовій могилі, що її згодом большевики зрівняли зі землею. Останній „крутянець" Левко Лукасевич оповідає про цей бій і похорон убитих під Крутами у своїх, виданих вже після його смерти споминах „Роздуми на схилку життя" (Ню Йорк, 1982, накладом Митрополита Мстислава), але він помиляється, що це, як пише „один учитель української гімназії у Києві" назвав учасників бою під Крутами „українськими термопільцями". Промовляв тоді директор української гімназії у Києві Володимир Дурдуківський, але „українськими термопільцями" назвав тоді у своїй надмогильній промові голова Української Центральної Ради Михайло Грушевський.

У 20-их і 30-их роках щороку відзначали на Західній Україні за Польщі роковини бою під Крутами українські студенти, відзначала ті роковини наша молодь, віддаючи поклін геройській молоді, яка записалася в історії України своєю кров'ю, пролитою в обороні батьківщини. Крути стали символом саме тієї геройської постави української молоді. І було цілком логічно, правильно і справедливо, що західньо-українська молодь вважала своїм святим обов'язком складати в роковини тієї трагічної, але геройської події поклін своїм друзям, які не проголосили були „невтралітету" під час змагу за рідну державу, а поспішили на її оборону, дармащо ця оборона згори була приречена на загладу.

Традиція відзначування роковин бою під Крутами, як свято молоді, перенеслась і за океан, на українські поселення в ЗСА і Канаді. А проте те святкування геройства крутянців якось пішло в непам'ять.

Чомусь-то наші студентські організації чи призабули, чи проґавили ту дату й пов'язаний із нею символ молодечого українського геройського подвигу. А це недобре. Бо одиноким скарбом, який ще залишився нам, українцям, після втрати рідної держави і за часу ворожого експерименту з перетворюванням української нації в „один радянський народ", тим одиноким скарбом, що ми його ще маємо, це традиція. І тому мусимо цю традицію зберігати і плекати, бо вона єдино є праджерелом віри й надії на майбутнє.

На щорічних вечорах, присвячених поклонові крутянцям, можна широко використовувати цю подію для з'ясовування пороблених нашими предками помилок і можна глибоко призадуматися над причинами прогри нашої визвольної війни-революції, та взагалі над причинами феномену, чому ми є нині одинокою у світі нацією на такій великій території із тисячолітньою християнською культурою і рідною державою в різних порах, яка не має своєї держави. Недобре забувати про такі події і послаблювати нашу традицію. Треба відкликатися до патріотизму і здорового інстинкту сучасної української високошкільної молоді, і до організацій молоді Пласт, СУМА, ОДУМ, МУН і ТУСМ, щоби вони відновили традицію щорічного відзначування бою під Крутами. Бо це її, молоді, свято, це її традиція, це її обов'язок цю традицію зберігати.

М.С.

БЕЗУСПІШНА КАМПАНІЯ ПРОТИ УКЦЕРКВИ

I.

Протягом останнього часу на Захід продісталися три випуски самвидавної „Хроніки Католицької Церкви на Україні". Перший випуск появився приблизно на початку березня 1984 року, другий приблизно в половині березня того ж року, а третій в половині травня 1984 року. В найближчому часі мають бути опубліковані на Заході дальші випуски „Хроніки УКЦеркви (4 і 5). Поява цього самвидавного журналу за умов посилення совєтського терору в Україні, масових нападів на УКЦеркву, фальсифікації її історії та діяльности в минулому совєтською пропаґандою, очорнювання видатних постатей УКЦеркви, як Митрополит Андрей Шептицький та Патріярх Йосиф Сліпий — свідчать, що всі ці заходи не лише безуспішні, а й натрапляють на твердий опір з боку вірних цієї Церкви, й не зліквідували її діяльности та активности.

Це можна було спостерігати і на підставі тих вісток, що доходили до нас з України та з СССР взагалі попередніми роками. Варто тут нагадати широкі звідомлення „Хроніки Литовської Католицької Церкви" про масовий опір українських селян, спрямований проти оправославлювання Церков в Західній Україні, як і опубліковані на Заході матеріяли „Ініціятивної Групи захисту прав віруючих на Україні" спершу під головством Йосипа Терелі, а згодом, після його арешту, під керівництвом його заступника Литвина й інших діячів цієї групи. Широковідомими на Заході стали й листи-протести о. Будзінського зі Львова, скеровані до редакції „Вільної України", що кидають чимало світла на ті настрої вірних Церкви й їх обурення з приводу постійних наклепів на ролю і діяльність Греко-Католицької Церкви в Україні, та знеславлювання єпископів цієї Церкви, як і недійсність ухвал так зв. собору з 1946 року про „добровільне" об'єднання УКЦеркви з російською православною.

Із трьох чисел „Хроніки Католицької Церкви на Україні" видно, що переслідування віруючих УКЦеркви і взагалі віруючих в Україні протягом останніх років значно посилилося, але водночас в „Хроніці — віддзеркалюється і опір проти насильства й терору. В першому випуску „Хроніки" подано чимало невідомих дотепер фактів про арешти католицьких українських священиків, як і вірних. Їх великою мірою вкидають до концтабору у Львові, що знаходиться на місці колишнього нацистського концтабору при Янівській вулиці. „Замість побудувати пам'ятник жертвам фашизму, — пишеться в „Хроніці", — комуністи СССР організували там свій концтабір, куди страшніший за фашистський". В цьому концтаборі перебуває 300 католиків, 29 баптистів, 15 єговістів, 39 православних та ще подекільки віруючих інших віровизнань. Існує подібний концтабір і в Дрогобичі, де також перебуває чимало віруючих. „Хроніка" повідомляє, що в Янівському концтаборі перебуває Микола Мамус, один із колишніх членів ОУН з міста Козова Тернопільської області. Це вже вдруге його запроторили до концтабору. Вперше арештували його 1948 року в Чехо-Словаччині, звинувачуючи, що він був зв'язковим ЗЧ ОУН, й засудили до 25 років.

У „Хроніці" є чимало вісток про опір віруючих совєтському насильству. Так, наприклад, 6-го січня 1984 р., на Свят-Вечір католицька молодь села Ялинковате зібралась, щоб відзначити арешт українського християнського поета Семена Скалича (відбуває 10-річний термін ув'язнення в пермських концтаборах). На вечорі читали його поезії, як і поезії інших заборонених авторів. Згодом прийшли репресії КҐБ супроти учасників вечора. Є й приклади активного опору. Так, наприклад, коли до села Лисичево, Закарпатської області під час Різдва 10, 1984 року із району приїхало три автомашини з районним начальством і міліцією з метою розігнати коляди, обурені віруючі побили начальство, а машини скинули в рів. У 1983 році на знак протесту проти переслідувань УКЦеркви 520 українських католиків спалили свої пашпорти й відмовились від будь-яких зв'язків із владою, вважаючи її ворожою християнству й Богові. Всі вони, — як пише „Хроніка", — заявили, що готові на мучеництво.

Ще більше фактів про спротив, пов'язаний вже з національно-визвольною боротьбою, приводиться в другому випуску „Хроніки". Побіч того в цьому випуску є чимало вісток про дотепер невідомі на Заході арешти й переслідування віруючих в Україні, статистичні дані про розміщення українців поза Україною на території СССР, як і деякі невідомі на Заході дані про справу Валленберга.

Як повідомляє „Хроніка", 7-го січня 1984 року в селі Дмитрів Львівської області (Падехівщина) учениκи місцевої школи вивісили національний прапор і тризуб. Із Пустомит і Львова зараз же наслали до Дмитрова начальників з КҐБ для розгляду справи. Ученикам сьомої кляси грозять кари.

(Продовження на ст. 4)

Лев Яцкевич

Еміґраційний манастир

Думаю, що не кожний з нас свідомий цього, що приналежність до української спільноти на еміґрації, тотожна з приналежністю до монашого чину, в якому людина має самі обов'язки, а жадних прав.

Візьмім, наприклад, типічного американця. Він платить три основні податки: федеральний, стейтовий та міський. Шануючий себе українець, платить ще й четвертий податок, національний. Крім цього, кожний з нас оподаткований, щонайменше декількома „добровільними" податками (що мають евфемічну назву фондів) на різні: політичні, національні, релігійні, культурно-освітні, харитативні та спортові цілі.

Дозвольте навести декілька з них: Фонд СКВУ, Фонд будови місцевої церкви, Фонд Української Енциклопедії в Сарселі, Фонд Українських катедр в Гарварді, Фонд Українського Вільного Університету, Українського Патріярхату, Т-ва св. Софії, Фонд Визвольного Фронту, Фонд Купна Українського Освітньо-Культурного Центру у Філядельфії, Фонд будови спортового стадіону Т-ва „Тризуб" в Горшені, Па., Фонд Українського Дослідного Т-ва ім. Вячеслава Липинського у Філядельфії, Фонд Українського Дослідно-Публіцистичного Т-ва в Чикаґо, Фонд Дослідного Товариства Української Термінології в Ню Йорку, Фонд Допомоги Українським Політичним, В'язням за Залізною заслоною, Фонд Українського Інваліда, Фонд Українського священика в Казахстані, Фонд Української Захоронки в Перемишлі, Фонд Українського Сиротинця в Бразилії, Фонд Української Просвіти в Югославії, Стипендійний Фонд для українських студентів в Південній Америці, Фонд ЗУАДК-у та, найновіший Фонд Українського Байсентеннiял, який, не зважаючи на те, що його святкування урядово покінчилося 31-го грудня 1976 року, ми дальше відзначаємо його кожного року в серпні, на площі Робін Гуд Дел Іст у Філядельфії, танцювально-вокальним спектаклем.

Крім цього, обов'язком кожного українського монаха та монахині — складати щедрі пожертви на будову посмертних пам'ятників видатних українських літераторів, мистців, акторів, громадсько-політичних діячів, національних героїв, на українську гуцульську церкву в Гантері, на українську відпустову церкву в Люрді, українську свято-земельну церкву в Єрусалимі, на українську церкву-святиню у Вашінґтоні, на церкву-пам'ятник в Бавнд Бруку, та, врешті, на українську церкву Дажбога в Атлантик Ситі.

Окрему рубрику становлять грошові пожертви та дотації на Мено коледж на Факс Чейсі, на українські катедри на: Пенсильванійському, Ратґерському, Колорадському та Торонтонському університетах, на українські музеї: в Стемфорді, Дітройті, Клівленді, Чикаґо, Торонто, Наягра Фоллс та на найновіший Український Музей в Ню Йорку.

Останню рубрику становлять т. зв. видавничі фонди на публікацію: альманаху „Сільського Господаря", „Маслосоюзу", „Української Кооперації", на „Пропам'ятну книгу Української Академічної Гімназії у Львові", твори Винниченка, біографію Лесі Українки, спадщину Вячеслава Липинського, український „Голокост" та на справжню галяктичну плеяду реґіональних збірників: стриян, дрогобичан, перемишлян, підгаєчан, бібречан, станиславовян, коломиян, теребовлян, тернополян, зборівчан, чортківян, бойків, лемків, гуцулів, буковинців, холмщан, волиняків, підкарпатців та ім'я їм рек!

Якщо думаєте дорогі читачі, що на тому кінчаються обов'язки українських еміґраційних монахів, то ви дуже помилястеся! Бо крім національних податків, культурно-харитативних фондів, грошових дотацій та пожертв, вони мусять ще платити свої індивідуальні внески, чи, як говорять галицькі українці, „вкладки" до цілої низки українських товариств, організацій, інституцій, об'єднань та установ. Згадати б тільки місцевий відділ ЗУАДК, „Самопоміч", Пласт, СУМА, літературно-мистецькі клюби, горожанські клюби, спортові т-ва, ОбВУА, станицю УСС-ів, дивізійників, врешті Т-ва бойків, гуцулів, буковинців та всіх приналежних відділів Українського Народного й Братського Союзів, „Провидіння" та „Народної Помочі".

Якщо ви крім цього ще професійна людина, тоді ждуть вас ще членські вкладки до: УЛТПА, Т-ва Українських Інженерів Америки, Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів, Асоціяції Українських Професорів, Т-ва Українських Правників, , Бібліотекарів, економістів, кооператорів, журналістів, музик, професіоналістів, Українського Історичного Т-ва, Об'єднання Мистців Української Сцени (ОМУС), Об'єднання Українських Письменників „Слово", Наукового Т-ва ім. Шевченка, Української Академії Наук, Українського Інституту Америки та Фундації Українського Вільного Університету.

А якщо, не дай Боже, ви ще політична особа, тоді чекають вас вкладки до: ООЧСУ, ОДВУ, МУНУ, СУНДУ, УРДП, СВУ, УНДС, УНДО, АБН, УГВР, Союзу Гетьманців Державників, трьох об'єднань колишніх вояків УПА, Т-ва Прихильників Національної Ради, Українського Демократичного Руху, Українсько-Американського Демократичного Клюбу, Українсько-Американського Республіканського Клюбу та Асоціяції Українців Америки.

(Продовження буде)

В. Василенко

ЧИ СПРАВДІ ЗАГРОЗА РОЗБИТТЯ СКВУ?

I.

Після 18-ої Пленарної Сесії Секретаріяту СКВУ в листопаді 1984 року на сторінках преси появились інформації про те, що Світовий Український Визвольний Фронт вирішив перейти до „конструктивної опозиції" в керівних органах цієї української світової загальногромадської централі.

На вияви тієї „конструктивности" не довелося довго ждати. Одним із її перших проявів було намагання зірвати відвідини президента СКВУ Петра Саварина в Арґентині. Виглядає, що та перша спроба потерпіла певну поразку, бо українське громадянство Арґентини стало на сторожі президента СКВУ, а тим самим і проти „конструктивної опозиції". Але це не вияснює цілости ситуації. Щоб її зрозуміти, треба усвідомити собі дійсні причини того стану, які, до речі, в дуже загальниковій формі подані в „Заяві Президії СУВФ" і в коментарях на сторінках преси цього середовища.

Тож, пригляньмося до тих причин докладніше і це допоможе нам зрозуміти в чому справа.

Автори „Заяви" подають такі причини переходу СУВ Фронту до „конструктивної опозиції" у СКВУ: а) неопублікування Звернення і Резолюцій IУ Конґресу СКВУ; б) стан беззаконности в СКВУ; в) сприяння тенденціям „культ-обміну" і „у висліді того ворожій інфільтрації" та г) сприяння „дальшому розбиттю і атомізації громадського життя".

Закінчуючи свою „Заяву", автори проголошують: „Ми співпрацюватимемо з усіми українськими установами — членами СКВУ — лише в рамках дійсного домовлення щодо основних заложень на яких постав СКВУ, і коли ці особи... виявлять бажання до єдности в принципових справах і до співпраці з українським революційно-націоналістичним рухом, що його репрезентують на форумі СКВУ Організації Українського Визвольного Фронту".

На сторінках „Гомону України" з 28-го листопада 1984 року, в репортажі про 18-ту Пленарну Сесію Секретаріяту СКВУ подані інформації відносно першого обвинувачення, тобто про Звернення і Резолюції IУ Конґресу СКВУ, але про всі інші закиди, роблені Організаціями Українського Визвольного Фронту на адресу СКВУ, дотепер ніде не появилися інформації, які вказували б на бодай якісь докази про „беззаконність," „культ-обмін," „ворожу інфільтрацію" та „та розбиття і атомізацію громадського життя" в дії СКВУ.

У справі резолюції IУ Конґресу „Гомін України" пише вірно, що „IУ Конґрес СКВУ доручив Секретаріятові СКВУ зредаґувати і узгіднити резолюції." Це узгіднення „Гомін України" розуміє дуже характеристично. Ствердивши, що найбільш дразливими справами в резолюціях і зверненні, над проєктами яких працювали аж дві комісії, покликані Президією СКВУ, — це справа патріярхату Помісної Української Католицької Церкви та концепція державного статусу в Білому Домі, яку, за автором, „підготував, розпрацював і репрезентував Ярослав Стецько". У зв'язку з цим „Гомін України" заявляє: „Із головної концепції — Україна — ОУВФ не відступлять. Коли ІСНО хоче вдержати СКВУ в цілості, мусить респектувати концепцію патріярхату УКЦ і концепцію українського державного статусу в Білому Домі".

Ми свідомо навели те, що написано про ті справи самими авторами „Заяви" і репортажу в „Гомоні України," бо, якби не подати джерела тих інформацій, то хтось міг би подумати, що це видумки чи провокації підсунені кимось на адресу Організації Українського Визвольного Фронту. Чи автор і редакція не думають над тим, що і як вони пишуть? Тож, пригляньмося всьому тому ближче.

Почнімо від справи „концепції українського державного статусу в Білому Домі." Якщо про це не знає невідомий автор, то редакторам „Гомону України" напевно відомо про те, що Білий Дім, тобто Президент і Уряд ЗСА, під сучасну пору виразно і недвозначно стоять на становищі визнавання УССР і роблять різні такі потягнення, які випливають із того, що вони мають дипломатичні взаємовідносини з СССР, який рішає у всьому і за УССР. Пощо робити фальшиву опінію немов би було інакше і вимагати, щоб СКВУ та його складові організації стали також на тих уявних позиціях?

Чому не написати правди і не назвати справ по імені?

А справа в тому, що голова Резолюційної комісії IУ Конґресу СКВУ предклав Конґресові такі проєкти Звернення і Резолюцій, які однобічно насвітлювали дію ОУНр і її лідера Я. Стецька. Спеціяльний наголос поставлено в тих проєктах на вашінґтонській імпрезі з нагоди 25-ліття проголошення Тижня Поневолених Націй, підкреслюючи зокрема участь у них Я. Стецька. Вже на нарадах Резолюційної комісії в часі IУ Конґресу поодинокі члени виступали проти того, щоб у резолюціях називати Я. Стецька, не згадуючи рівночасно прізвищ і інших українських діячів, які також працювали в інтересі української справи на міжнародному форумі. Також делеґати IУ Конґресу на залі нарад оспорили й відкинули ті проєкти.

(Продовження буде)

Володимир Барагура

„У СЯЙВІ ПРОМЕНІВ" — ЗБІРКА ПОЕЗІЙ, СПОВНЕНИХ ОПТИМІЗМУ

I.

Читачі й любителі творчости Світлани Кузьменко спостережуть, що нова збірка її поезій „У сяйві променів" (1984) перегукується з попередньою збіркою поетеси „Вічний проростень" (1981). Уже наголовки показують пов'язаність збірок. Оці проросні, паростки, чи пагінці, які в попередній збірці тільки накльовувалися з кореня, тепер уже підо впливом життєдайних соняшних променів розрослися в дерево з віттям, листками, й квітами. Цю ідею графічно висловив мистець-маляр Мирон Левицький в оформленні обкладинки й у вступній ілюстрації.

В обох збірках С. Кузьменко розгортає філософські міркування не лише на теми абстрактні, чи велемудрі, але розглядає проблеми повсякденного життя, які ворушать і турбують не тільки мислителів, але й кожну „сіру людину." В обох збірках зауважуємо зближені світоглядово-ідейні спрямування й тематичні подібності. Вони зосереджуються на особистих проблемах, на домашньому вогнищі, на родині, друзях, земляках, батьківщині, ближніх, на цілій людській збірноті. Життьова філософія поетеси висловлена ясно, згущено в чотирьох рядках вірша без наголовка:

Всі істини давно вже перевірено,
Всі мудрощі продумано давно.
А ми усі в єдине тільки віримо,
Що бачимо крізь душ своїх вікно.

В обох збірках вражає глибина, безпосередність, щирість почуття, здібність вникати в найінтимніші тайники людської психіки й людського серця, сміливість висловлювання поетесою своїх поглядів і переконань.

Хоч авторку шарпають сумніви, непевність, вагання, хоч огортає її смуток, розпач, скорбота, відчай, кінцевий акорд її творів бадьорий, оптимістичний, овіяний і просякнутий непохитною вірою в незнищимість життя, в перемогу добра, правди, краси, любови, а передусім у повновартну людину й у те, що „не вмер ще Бог".

Віра в людину й вперте та послідовне шукання повної людини-індивіда стоїть у центрі зацікавлень поетеси, становить стрижень її поезії. Вона висловлює це пророчисто у вірші „Не вір юрбі!":

Не вір юрбі. Видовищ їй і хліба,
Вона сліпа, як найтемніша ніч.

....

А вір людині кожній у житті,
Знайди її ....

Цей мотив повторюється в вірші „Промені":

Лунають світом різні голоси,
А я шукаю людський голос,
Як суть життя, як сонця — хлібний колос,
Щоб жити і рости!

У світляній безкраїй повені,
Де промені зібралися усі:
Найлагідніші, найсвітліші промені
Промінять людям з людської душі.

У першій збірці переважають особисті переживання, головно після втрати друга життя, але ці надгробні ридання і похоронні голосіння злагіднює і втишує віра в незнищимість людського життя. Ці елементи повторяться ще в другій збірці, але вони більш зрівноважені, опановані, зігріті сяйвом теплих життєдайних і життєтворчих променів віри, надії й любови. Вони не становлять суцільного циклу, але розкинені тут то там у збірці. Сюди належать: „Це тоді", „Без назви", „Мені сумно", „Вдовиця", „Він". Для прикладу зацитую уривок із поезії „Це тоді":

День згасав у надвечір'ї міста,
Легко, легко простелявся шлях,
Ми ловили мрію променисту:
Я — в твоїх, а ти — в моїх очах

....

Це тоді ти на своїй долоні
Простягнув мені найкращий світ.

І уривок із спорідненого вірша „Без назви":

Так тяжко мені сьогодні,
Здається, що я і не я,
Прощаю ласкаві долоні,
Прощай, любове моя.

Врешті зворушливий вірш „Він":

Брязкають титули, гримають статуси,
Репетують порожні слова,
Крутяться-вертяться різні гохштаплери
Обертом іде голова.

А він був поруч, без крикливих слів,
Правдивістю промінився у тиші.
І, ось тому, що він лиш тільки жив,
Було на світі трошечки ясніше.

Місце цих віршів, пов'язаних із спогадом про втраченого дружину, займуть у другій збірці поезії з новою тематикою, проблематикою, ідейним спрямуванням, базовані на порухах надрів людської душі.

(Продовження буде)

УКРАЇНЦІ! НАШОЮ МЕТОЮ Є ЗАБЕЗПЕЧИТИ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ КОЖНОГО УКРАЇНЦЯ І УКРАЇНКУ, ЯКІ ЖИВУТЬ В АМЕРИЦІ Й КАНАДІ! ЧИ ВИ ВЖЕ ЗАБЕЗПЕЧИЛИСЬ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ!

ІЗРАЇЛЬ І ЛИВАН покищо перервали між собою переговори у справі відтягнення з південної частини Ливану ізраїльських військових частин. Вони однак залишили відкритою можливість відбуття чергової зустрічі, якщо їхні уряди полагодять між собою існуючі непорозуміння. Не зважаючи на перерву у розмовах, прем'єр-міністер ізраїльського уряду Шімон Перез заявив кореспондентам, що плян відтягнення вояків буде продовжуватись і до вересня 1986 року на ливанській території не буде ані одного ізраїльського вояка, якщо Ливан, або Сирія чи Палестинська Визвольна Організація з допомогою інших держав, не спровокують нового конфлікту в цьому районі.

ВОЄННИЙ ЗЛОЧИНЕЦЬ, високий старшина гітлерівської Німеччини, який понад 30 років перебував в італійській в'язниці, вийшов на волю рішенням суду і поспішно виїхав до родинної місцевости в Австрії. Міністер оборони в австрійському уряді Фрідгельм Фрішеншляґер заявив, що 69-річного Вальтера Редера звільнили з ув'язнення зі здоровельних причин, хоч проти цього протестували мешканці маленької місцевості Марзаботто, у якій вояки В. Редера під час Другої світової війни розстріляли 1,830 осіб у відплату за вбивство кількох німецьких вояків рухом спротиву.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

В ОГОЛОШЕННІ ХОРУ „ПРОМЕТЕЙ"

ПОДЯКА жертводавцям за матеріяльну і моральну піддержку поїздки до Европи, помилково було подано:
Укр. Фед. Кредитова Кооп. „Самопоміч", Йонкерс, Н. Й.
має бути: **Укр. Фед. Кредитова Кооп. „Самопоміч" НЮ ЙОРК, Н. Й.**
подано: Яворівський І. — має бути: **ЯРЕМІВСЬКИЙ ІВАН, Філядельфія, Па.**

Перепрошуємо за недогляд.

Управа хору „ПРОМЕТЕЙ"

ПОДЯКА

З приємним зворушенням дякую Всім, хто причинився до відзначення 50-ліття моєї громадської праці дня 18 листопада 1984 р.

Передусім дяка Комітетові: голові п. Олі Городиській і паням Стефанії Вільшанецькій, Олі Дем'янчук, Анні Задойній Анні Тарнавській і Іванні Шкарупі, та Всім членкам 33-го Від. СУА за труд для успішного ювілею. Дякую Окружній Управі і Відділам 7,8,12,60,69 і 116, що вислали представниць за почесну грамоту, привіти, датки і дарунки.

Дякую Товариствам і Організаціям Клівленду за участь, устні чи письмові привіти: У.З.О. мґр Василь Ліщинецький, Український Музей-Архів п. Степан Кікта, У.З.Х. ОЖ ООЧСУ, Кредитова Кооператива „Самопоміч" Школа Українського Танцю „Каштан" і Комітет Жінок The Nationalities Services Center.

Моя вдячність за надіслані привіти: телеграму від Шановного Президента ЗСА Р. Реґена і його дружини Ненсі, Екзекутиви СУА, Українського Музею, Голови Президій Об'єднання Надбужанців - інж. Семена Романова, Вінніпеґ, Голови Редакційної Колеґії Збірника „Надбужанщина" — мґр. Миколи Мартинюка, Індіяна, за привіт у радіо Об'єднання Надбужанців Відділ у Клівленді.

За привіти і датки на цілі СУА і УМ від родини Цегельських: Стефанія і Роман, Фльорида, Ігор і Барбара, Н. Й., Ната і Юрій, Бетлеґем, Па., Роман, Клівленд О., Андрій Кашубинський і Наталія Шараневич, Флорида, Марія і Олег Кальби, Дітройт, Оксана і Альберт Кіпи, Алентавн, Па., Мотря і Богдан Томків, Каліфорнія, Олена і Евген Карпяки, Лєна Бенцаль-Карпяк, Ольга і Роман Смулки, Міннеаполіс, Надя і Д-р Микола Дечаківські, Зеня Комарянська, Ніна Раковська, Ольга Синенька-Савицька, Клівленд, Марія Гусар-Турко, Бостон і Д-рові Богданові Футеєві, голові Відділу чужиницьких претенсій американських горожан, Вашінґтон за привітання і клопотання привіту від Президента.

Зворушена дякую за пам'ять і привіт від Угринівців із далекого виселення у Польщі.

Дякую Гані Тарнавській за вміле ведення програми, Олі Демянчук за слово-життєпис, Всечеснішому о. парохові Михайлові Ревтюкові за слова признання. Ірині Дубас за спомини зі спортового життя і інж. Іванові Фурові за спомин співпраці в Грубешові на Холмщині, М. Миколі Кавці, знаному Мамаєві Микавці з Родиною за присланий привіт поезію і інж. Романові Стахурові за виголошену написану ним поему про мій ж шлях. Дякую за привітання П. Мирославі Гук, б. секретарці Головного Відділу Союзу Українок у Львові і учасниці Українського Жіночого Конґресу в Станиславові, Всеч. Отцям Д-рові Іванові Тилявському і Льоренцові Даґлясові за молитви перед і по трапезі.

Паннам: Соні Ільчишин, Катрі Ляпюк, Оленці Тарнавській і Лярисі Космос, які у весільних строях Полтавщини, Заліщиччини, Полісся і Угринова подали мені рожі, а сестрам бандуристкам Ірці і Любі Завадівським за пісні молодечих літ, щира дяка.

Сердечно дякую сестрі Стефі і шваґрові Романові, які не жаліли коштів, а вона й труду приїхати з Фльориди, щоби привітати мене від родини і незабутнього рідного Угринова в строю молодиці Сокальщини.

Дякую Іванці Яремко за ювілейний колач зі символічними 50 пташками і 7-ми шишками, Миросі Грабець за торт, які прикрашували головний стіл, а Всім Паням за пишні торти на прийняття. Також паням церкви Покрова Пресвятої Богородиці за смачні страви.

Щераз дякую Всім за участь і щиру сердечну родинну атмосферу дня. Записку з розчислення прийняття 335.00 дол. приділено: 100 дол. Укр. Музей Архів, а 235.00 дол. Світлички Відділі СУА 12, 33, і 116.

Вирізненням тим ювілеєм, почуваюся дуже зобов'язана, бо не уважаю, що робила щось надзвичайне, а тільки старалася сповняти мій обов'язок супроти Рідної Церкви і Батьківщини призначений Всевишнім.

Ірина Марія Кашубинська
Парма, Огайо.

Становище УЛПЗ у справі депортації Ф. Федоренка

Як відомо, 21-го грудня 1984 року 77-літній Фйодор Федоренко був насильно депортований іміграційними властями ЗСА до Совєтського Союзу.

Справа проти Федоренка почалася у 1977 році, коли іміґраційні власті почали заходи, щоб відібрати йому горожанські права на тій основі, що він був сторожем у таборі Треблінка, де нацисти вбивали жидів. У 1978 році Федеральний суд Фльориди опрокинув закиди проти Федоренка, стверджуючи, що Федоренкові не доказано ніяких злочинів. Прокуратура внесла апеляцію в 1979 році. Апелював тодішній головний прокуратор ЗСА Сівілетті й апеляційний суд відібрав Федоренкові громадянство на тій основі, що він, стараючися про в'їзд до ЗСА, затаїв деякі інформації про своє минуле. Федоренко вніс відклик до Верховного Суду ЗСА, але цей суд голосами 7-2 підтвердив попереднє рішення.

Останній акт справи Федоренка почався 10-го грудня 1984 року. У тому дні іміґраційні власті арештували Федоренка у Філядельфії і повідомили його, що він буде депортований до ССCР 13-го грудня. Слід додати, що у тому часі Федоренко не мав уже правного оборонця, бо дотогочасний оборонець покинув його, мабуть, тому що Федоренко був убогою людиною. Кримінальні злочинці, якщо вони убогі, мають право на безкоштовного правного оборонця, але громадяни, що їх позбавляють громадянства або депортують, такого права не мають, і якщо вони убогі, або якщо їх фінансові спроможності скінчилися, вони не мають змоги боронитися.

Негайно після арешту Федоренка УЛПЗ знайшла йому оборонця, адвоката Филиповича, та вжила всіх можливих заходів, щоб стримати депортування його до Совєтського Союзу.

Тут нема змоги вичислити усіх заходів, що їх Ліга й оборонець Филипович зробили у часі між 10-им і 20-им грудня, щоб затримати депортацію Федоренка: безчисленні телефонічні, телеграфічні чи особисті інтерпеляції у Вашінґтоні, Філядельфії, Ню Йорку, Лондоні та Канаді. Ліга й оборонець інтерпелювали по кілька, а то й кільканадцять разів не тільки у судових й іміграційний властей, але теж у різних сенаторів і конґресменів, у Верховному Суді ЗСА, у Білому Домі, в Амнесті Інтернешенел у Лондоні, у канадській амбасаді у Вашінґтоні і т. п.

У зв'язку з тим, що депортування Федоренка робило враження засекреченої дії, Ліга заалярмувала тією справою теж пресові аґентства, редакції часописів та телевізійні сітки.

У зв'язку з цим Ліга дякує за зусилля в обороні Федоренка: колишній голові УЛПЗ Дзвінці Швед, оборонцям—Андреєві Филиповичеві і В. Бейлі, Джанові Каролл, П. Зумбакісові, Е. Раскавскасові, Е. Іванціву, В. Раджерсові та Надії МекКоннел з Вашінґтону сенаторові П. Юзикові, колишньому конґресменові Ч. Доґерті, Р. Ложинській, Расі Расгайтіс та Дайві Кейзіс з організації Американці за правильне правне поступовання, організації Амнесті Інтернешенел, яка, між іншим інтервеніювала у Білому Домі.

Бет Гілман з газети „Філядельфія Інквайрер" та філядельфійська газета „Дейлі Нюз" написали об'єктивні статті про справу депортування Федоренка.

УЛПЗ висловлює свій жаль і протест у зв'язку з депортуванням Федоренка.

Ми протестуємо з гуманітарних мотивів: депортування старої, 77-літньої недужої людини, якій не доказано участи у „воєнних злочинах", людини, яка довгими роками була прикладним американським громадянином, до країни, знаної із безприкладного топтання найбільш елементарних людських прав, де Федоренкові загрожує екзекуція або, ще гірше, знущання у жахливих умовинах сибірських концтаборів, є несумісне з американською етикою. У додатку, депортування 77-літньої недужої людини до країни, яка є смертельним ворогом Америки, компрометує ЗСА перед світовою опінією.

Як американці, ми осуджуємо депортування Федоренка, як акт політично незвичайно шкідливий для ЗСА.

У змаганнях за безпеку і мир у світі, найбільшою надією для ЗСА є понад 100 мільйонів національних меншин у Совєтському Союзі, у тому понад 40 мільйонів українців. Ці понад 100 мільйонів людей, поневолених і обезправнених, які є Ахіллевою п'ятою Кремля, дивляться з надією на ЗСА, як на велику демократичну державу, яка, може, колись допоможе їм скинути зненавиджене комуністичне ярмо. Надія цих 100 мільйонів базуються на тому, що ЗСА осуджує совєтську невільничу систему, а зокрема совєтську „справедливість" і КҐБ. Видача їх земляка у криваві руки КҐБ є великим ударом по орієнтації цих мільйонів на Захід, тим більше що ця депортація пригадує їм самовбивчу „Операцію Кілгол", після Другої світової війни, коли ЗСА й Англія насильно видали у криваві руки Сталіна коло 2 мільйони протикомуністів, совєтських громадян, чоловіків, жінок і дітей.

Теодорові Федоренкові вчинено велику кривду, якої вже не можна направити. Наші старання не допустити до цієї депортації не увінчалися успіхом. Але УЛПЗ не уважає, що це була цілковита невдача. Обороняючи Федоренка, ми мали нагоду зацікавити справою депортування довголітніх американських громадян до совєтської тюрми народів ширші кола американських громадян.

Ми віримо у добру волю, шляхетність і здоровий розум американського загалу і віримо, що чим скоріше він довідається про співпрацю Бюра спеціяльних слідств при Департаменті справедливости ЗСА з совєтською прокуратурою та КҐБ і про видання людей, які були упродовж 30-ти чи більше років прикладними американськими громадянами, у криваві руки КҐБ, тим скорше американський загал цю з етичного боку компромітуючу, а з політичного боку незвичайно шкідливу, самовбивчу колябораціію осудить і заборонить.

Кошти зв'язані з цими акціями, є дуже високі, і тому Ліга звертається до громади за фінансовою допомогою. Датки просимо висилати на AADU, P.O. Box 2142, Jenkintown, Pa. 19046.

Українська Ліга Проти Знеславлення

Галя Козак,
голова;

Ніля Павлюк,
заступниця голови.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

Бенкет і благословення Українського Села з нагоди його закінчення

Оселя для старших віком українців Українське Село в Воррені.

Промовляє Анастазія Волкер, президент Українського Села.

На відкритті оселі Українське Село були представники від УНС (зліва): Степан Віхар, Василь Папіж, Ярослав Базюк і Роман Татарський.

В житті української громади великого Дітройту треба зареєструвати ще один небуденний осяг: у грудні 1984 року після довгих років наполегливої праці Українське Село, оселю для старших, закінчено. Цю важливу подію відзначено бенкетом в суботу, 15-го грудня, та благословенням будинку в неділю, 16-го грудня.

Святковий бенкет відбувся у власному приміщенні, тобто в залі, що служитиме як їдальня і кімната зайнять для мешканців. Тому що заля містить тільки 200 осіб, на бенкет прибули майже виключно ті особи, що були тісно пов'язані з працею Українського Села, і тому бенкет набрав характеру родинного свята. Між присутніми були наші священики, посадник Воррену Дж. Рандлет, представники будівельної фірми і менаджменту, архітект, члени дирекції Українського Села, багато членок СУА та навіть деякі мешканці будинку.

Анастазія Волкер, президент Корпорації УС, у своєму слові пригадала, що ідея побудови дому для старших вийшла від Союзу Українок і подякувала багатьом особам за їхній великий вклад праці і жертвенність, подякувала також відділам СУА за їхні великі грошові пожертви, а зокрема 58-му Відділові СУА, що склав на потреби УС біля 30,000 дол. А. Волкер підкреслила, що особи, яким треба дійсно завдячувати успіх Українського Села —це інж. Володимир Томин, що допоміг вистаратися позичку від федерального Уряду, та посадник міста Воррену Джеймс Рандлет, що доклав всіх зусиль, щоб справи, зв'язані з містом, були позитивно і вчасно полагоджені.

Українською мовою промовляв Зенон Василькевич, голова дирекції УС. Він висловив подяку всім членам дирекції за їхню довголітню і жертвенну працю, склавши окреме признання А. Волкер, що була душею цього проєкту і допильновувала більшість справ, зв'язаних з УС, та Романові Татарському, що доглядав будову, щоб усе було зроблене добре і згідно з контрактом. Він також подякував парафії Непорочного Зачаття, що взяла спонзорство цього проєкту, що облеґшило УС одержання федеральної позички.

На руки дирекції наспіло багато привітів від організацій та окремих осіб. Усний привіт в імені Владики Інокентія Лотоцького склав о. ігумен Вернард Панчук, ЧСВВ. Привітав УС посадник Рандлет та поґратулював за гарну будівлю. Архітект проєкту Н. Пастор сказав, що йому приємно було працювати з українцями і що він доклав усіх зусиль, щоб будинок УС виглядав якнайкраще.

В мистецький частині виступав квартет бандуристів в складі: П. Китастий, керівник, П. Пахолюк, П. Писаренко та М. Сердюк. Вони гарно виконали декілька колядок та низку народних пісень. Перед вечерею під час коктейлю розважав гостей фортепіяновою музикою А. Стасів. Бенкетом проводив Стефан Віхар.

Юстина Неллінґен, голова святкового Комітету, разом з членками 5, 58 і 80 відділів СУА дуже дбайливо приготовила перекуску і понч та подбала про смачну вечерю, що її доставила п-і Гундич, власниця ресторану „Стівенсон Гавз".

Під час бенкету присутні складали пожертви на „Українське Село": 5,000 дол.— 58-ий Відділ СУА; 1,000 дол. —інж. В. і Л. Томини; по 500 дол—М. і М. Віхорек, Л. і Д.

(Закінчення на стор. 4)

Ще про перебування президента СКВУ в Арґентині

У грудні була визначна подія в нашому культурно-громадському житті, яка, напевно, залишить сліди на довший час,—це приїзд до Арґентини 4-го грудня м. р. президента СКВУ Петра Саварина в його поїздці до Південної Америки. Крім Арґентини, він відвідав суміжні країни українського поселення, Параґвай і Бразилію.

На летовищі Есейза коло Буенос Айрес зібралася досить чисельна група представників різних товариств, щоб зустріти, побачити і привітати голову і представника всіх українців в діяспорі. Серед присутніх бракувало тільки представника від Товариства Просвіта, що є членом УВФронту, яке не вислало свого делеґата і опісля не гостило президента СКВУ у своїй домівці.

Президента СКВУ привітав від української громади урядуючий голова Української Центральної Репрезентації Володимир Коваль. Відтак сказав слово сам Петро Саварин, висловивши своє задоволення, що так чисельно зібралася громада, хоч це був робочий день. Попрощавшися з присутніми, він від'їхав до замовленого готелю разом з дружиною в товаристві представників УЦР. Ціллю президента СКВУ є побачити зблизька і пізнати дійсність нашого поселення, та поділитися думками і плянами праці на майбутнє.

Вже в неділю по Службі Божій в соборі була зустріч у філії Українського Католицького Університету, де обговорено підготовку до святкувань 1000-ліття хрищення України. П. Саварин зауважив, що відчувається брак добре опрацьованої історії Церкви. В конференції взяв участь епарх Владика Андрій Сапеляк. 14-го і 15-го січня відбувся перший конґрес професіоналів, на якому президент СКВУ мав доповідь „Українська діяспора". Він звернув увагу на освіту нашої молоді, а особливо на студії у високих школах та вважає потрібним, щоб включалися в громадське життя країни поселення і таким чином могти вести корисну роботу і для українського народу. Не забули свого пластуна Петра Саварина і Товариство Пласт, що вітало його у власній домівці, де сеніор-пластун інж. Ростислав Ільницький мав виставку своїх образів.

Братство Дивізийників, Союз Українок і Патріярхальне Товариство гостили президента обідом у суботу 15-го січня. Голови поодиноких товариств, складаючи привіти, заявили, що праця Секретаріяту СКВУ є правильна, реальна і що вони дають повну підтримку у дальшій праці. Того самого дня вечерею вітало президента Т-во „Відродження".

Неначе на закінчення прийнять та привітів відбулася сесія Головної Ради Української Центральної Репрезентації, що об'єднує всі товариства в Арґентині, і до почесної президії був запрошений Петро Саварин. В сесії не взяли участь Просвіта і споріднені з нею організації. Президент поділився з делеґатами організацій з пороблeною працею і плянами Секретаріят СКВУ на майбутнє. Присутні нагородили промовця довгими оплесками.

Мгр А. Хлопецький

В ДРУГУ СУМНУ І НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ

як з Волі Божої відійшов у Вічність мій Дорогий і ніколи Незабутній Чоловік

бл. п. САМІЙЛО П. МУХИН (СЕМЕН ПИЛИПОВИЧ)

буде відправлена

ПАНАХИДА

в українській православній церкві св. Софії, при 22-ій вул., у Байоні Н. Дж. і на Фльориді.

Про молитви за спокій душі Покійного просить

дружина — МАРІЯ

У 40-ий ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

нашого Найдорожчого Тата, Діді, Брата, Шваґра та Кузена

бл. п. РОМАНА СКОРОБОГАТОГО

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

у ВІВТОРОК, 29-го СІЧНЯ 1985 р.

в церкві Водохрещення, Атлянта, Джорджія
у церкві св. Михаїла в Гартфорді, Конн.
в церкві оо. Василіян, у Ґлен Кові, Н. Й.
і в св. Івана Хрестителя в Гантері, Н. Й.
та в церквах в Канаді.

Просимо Рідних та близьких помолитися з нами за душу Покійного.

Горем прибита Родина

У глибокому смутку та болю повідомляємо Друзів, Приятелів, Знайомих, що

СЛ. П.

МИХАЙЛО БЕРЕЗЮК

член ОУН, хорунжий і УД УНА, відійшов у Вічність на 60 році життя, в понеділок, 7-го січня 1985 р., в Мюнхені, Німеччина після короткої і важкої недуги.

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 14-го січня 1985 р. на цвинтар Вальд Фрідгоф, Мюнхен, Німеччина.

Горем прибиті:

Друзі і Товариші зброї

Безуспішна...

(Закінчення зі стор. 2)

В тому ж випуску „Хроніки" мовиться, що Виконавчий комітет Українського Національного Фронту постановив видати „Чорну книгу", в якій будуть поміщені прізвища всіх воєнних злочинців, які здійснювали злочини проти нації, її культури й економіки. В число злочинців мають увійти і лікарі-психіятри, які особливо себе відзначили в знищенні опозиції в Україні.

Відому катастрофу в Стебнику органи КГБ, — як виходить із „Хроніки", — намагаються приписати „злочинним" діям українських націоналістів. Два дні після трагедії у Стебнику появилися в совєтській пресі статті, спрямовані проти українських націоналістів. „Хроніка" твердить, що й відома справа Зеленої яка мала бути ніби кур'єркою ОУН була провокацією. Водночас почалися в зв'язку з цим арешти, зокрема серед українців-офіцерів в Прикарпатській військовій окрузі. Вони начебто мали організувати замах на Устінова. „Соебинківська справа", — за словами „Хроніки", — також була провокацією КГБ. Ось що про це пишеться в „Хроніці":

„Треба було розв'язати руки КГБ для розправи з опозицією. 11-го вересня в гостинниці „Інтурист" у Львові відбулася зустріч армейської розвідки з працівниками КГБ. Відомо, що на зустрічі був майор Гаркавий і його протеже Анатолій Бодрухін, ст. лейтенант КГБ. Варто сказати, що М. Гаркавий колись брав участь в каральних операціях проти УПА на території Західньої України. Він же отримав завдання підірвати греблю в Стебнику. В свій час Гаркавий брав участь в ліквідації Г. Костельника, а також мав безпосереднє відношення до вбивства Ярослава Галана".

„Хроніка" твердить, що позиції УКЦеркви дуже сильні на Закарпатті. Тільки протягом останнього року там висвячено 80 католицьких священиків. Крім того там існує підпільна манастирська школа, в якій юнаки і дівчата вчаться основ християнської віри.

У наступній статті на тему „Хроніки", що охоплюватиме матеріял дальших трьох випусків ми приведемо ряд інших матеріялів, як і аналізу цих подій, які сьогодні проходять на тлі боротьби віруючих в Україні.

Бенкет...

(Закінчення зі стор. 3)

Сакс; 400 дол.—І. та Е. Додсони; 200.—С. і Е. Лехни та інші пожертви, що в сумі дали 9,000 долярів.

В неділю, 16-го грудня, відбулося врочисте благословення будинку Українського Села, що розташований на семиакровій площі в самому центрі українського поселення у Воррені. Українська громада дуже чисельно прибула на ці святкування, неначе кожен хотів стати частиною цього великого досягнення. Гості заповнили просторий вестибюль, бічні коридори, а деякі були назовні. Духовенство українських парафій Дітройту й околиці взяли численну участь у відправах. Співав хор церкви св. Йосафата під диригентурою мгра Літинського.

Церемонію благословення відкрив голова дирекції З. Василькевич, який висловив радість з приводу закінчення будови. Він представив всіх священиків. В кінці відправ, що відбувалися у вестибюлі (лаббі) отці пішли з свяченою водою до тих жителів, що їх запросили, поблагословити їхні мешкання.

На закінчення отець ігумен В. Панчук виголосив коротку науку, вказавши на християнські чесноти тих, що безкорисно трудяться для добра інших, зокрема таких, що потребують допомогу. Відправи закінчено піснею „Боже Великий".

Кілька слів на закінчення сказала А. Волкер, президент корпорації УС. Вона висловила велике вдоволення з приводу закінчення проєкту та заявила, що українці таки осягнули „щось великого".

Після закінчення церемоній гості могли оглянути мешкання жителів, що на це заздалегідь погодилися. Опісля гості пішли до їдальні на перекуску, що її підготовили відділи СУА.

Громадяни, що вперше мали нагоду оглянути будинок Українського Села всередині, були приємно вражені гарною будовою та внутрішнім влаштуванням, що поєднало практивність і добрий смак. Гості звернули увагу також на три габльотки, гарно вдекоровані експонатами українського народного мистецтва, що їх влаштували С. Дуб та Р. Когут, членки 56-го Відділу СУА. Зовнішнє оточення будинку теж викликало признання, бо дерева, які залишено довкруги будинку, лавочки та „петіо" на задній його частині творять враження ніби будинок приміщений посеред парку.

Отож 16-го грудня завершилася мрія багатьох ентузіястів Українського Села, і всі 145 помешкань цього комплексу стали новим домом для старших громадян.

Р. Дигдало

ІНДІЙСЬКІ ЗДОРОВЕЛЬНІ чинники повідомили, що принаймні 500 осіб втратили цілковито, або частинно зір в наслідок трагічного випадку в Бгопалі від отруйного газу, який продістався з фабрики Юніон Карбайд. Індійська преса повідомила, що лікарі від очних недуг оглянули понад 200,000 осіб, а крім того кожного дня до спеціяльних очних клінік в Бгопалі зголошуються приблизно 200 осіб для оглядин.

Марко Брикович отримав нагороду на конкурсі

Ліга Жіночих Виборців округи Патнам, Н. Й., влаштувала конкурс есеїв учнів місцевих початкових і середніх шкіл на тему: „Кампанія 84". Цей конкурс мав виховну ціль—приготовити шкільну молодь до громадського життя у демократичному дусі. Участь у конкурсі взяли діти від 4-ої до 12-ої кляс. Учням поставлено кілька питань, на які вони мали відповісти письмово. За найкращі опрацювання призначено першу й другу нагороди та „почесне відзначення" в категорії кожного питання.

Були такі питання: 1) Які рішення повинен винести президент, щоб покращити життєві умови американських працюючих родин? 2) Якою повинна бути політика президента в ділянці нуклеарної зброї? 3) Чому президентом ЗСА ніколи не була жінка? 4) Чи телевізія інформує виборців про кандидатів і про проблеми, чи впливає на них засобами й технікою „Медісон авеню"?

Відзначені й нагороджені есеї були прочитані на публічному зібранні 5-го листопада 1984 року. Нагороди уфундували місцеві фінансові, економічно-торговельні і громадські установи та приватні меценати.

Друге місце за опрацювання теми про становище президента до нуклеарного озброєння зайняв українець Марко Брикович, учень 6-ої кляси публічної школи Лейквю ройовий „Турів" Пластової Станиці в Ню Йорку, учень школи українознавства Товариства „Самопоміч", передплатник „Веселки" та член УНС.

У категорії відповідей на питання про ролю телевізії у передвиборчому часі „почесне відзначення" отримала Христина Брикович, пластова юначка, учениця середньої школи Мейопек, учениця школи українознавства „Самопоміч" і членка УНС.

Подаємо опрацювання Марка Бриковича в перекладі українською мовою:

„Думаю, що політика нашого найближчого президента в питанні нуклеарної зброї повинна піти по лінії втримання всієї тієї зброї, яку посідаємо і припинення продукції нової. Думаю, що маємо її вже тепер подостатком, що кошти її виробу зависокі і збільшення її продукції не дасть нам ніякої користи, хіба збільшить можливості війни.

Правдою є, що маємо подостатком нуклеарної зброї. У газетних і телевізійних новинках подають, що коли б додати наші й совєтські ракети, то можна б ними розсадити Землю тринадцять разів. Самі тільки З'єднані Стейти Америки мають змогу розтрощити Землю п'ять разів. Нагромаджувати більше такої нищівної зброї було б рисковно. Що сталося б, коли б ці ракети випущено випадково?

Кошт продукції вимагає окремої уваги. Замість розбудовувати ракети, ми могли б вжити ці фонди на плянування нових можливостей використання соняшної енерґії як рушійної сили для авт, поїздів, кораблів, літаків. Є ще одна, на мою думку, важливіша ділянка, а саме продовжування дослідів космічних просторів. Деякі дослідники обмірковують побудову „Зоряного корабля Дедаля". Одначе, щоб узятися за його конструкцію, треба б „заморозити" нуклеарне виробництво в цілому світі на десять років.

Щораз більше нагромадження нуклеарної зброї збільшує одночасно можливості атомної війни. Коли б два противники —ЗСА і СССР одночасно випустили ракети, вони розтрощили б один одного. Ніхто не виграв би війни. Єдиним наслідком такої війни була б повна загибель людства. Коли б навіть хтось пережив вибух атомної бомби, то помер би повільною смертю від радіяції й зараження.

Виборчий рік дуже трудний для голосуючих і зокрема для президента через конечність винести рішення в питанні нуклеарної зброї. Сподіваюся, що громадяни і президент зроблять правильний вибір".

В. Б.

Доповідь психолога в УОКЦентрі

В неділю, 9-го грудня 1984 року, загостив до Українського Освітньо-Культурного Центру Філядельфії відомий професійний психолог і голова Українського Музею в Ню Йорку д-р Богдан Цимбалістий та виголосив цінну доповідь „Значіння етнічности" як для Америки, так і для української спільноти в діяспорі. Тема доповіді особливо на часі й була спрямована головним чином на американський континент та включала чимало психологічно-педагогічних елементів. Існують етнічні групи, які втратили й свою мову, але не втратили ідентичности. Українська еміґрація є молода й має чимало проблем, так що мусить вивчати не лише українську мову, але й історію та культуру для самозбереження, бож перед нею, як зазначив шановний прелеґент, стоять поважні завдання.

Користуючись урядовою статистикою, д-р Цимбалістий виявив низький (пересічний) рівень навчання в американських середніх школах і зробив слушну заувагу, що українські суботні школи є поважним доповненням до американських шкіл. Між іншим, при вписі на студії в університеті можна одержати додаткові кредити з українознавчих середніх шкіл на рахунок середньої освіти.

В Америці середні школи безкоштовні, але ті, що в школі „скучають", вибирають найлегші предмети, а досягнувши потрібний мінімум кредитів, відходять зі свідоцтвом загального типу. В таких учнів, звичайно, є низькі й оцінки, що поважно обнижує згадані статистичні дані та утруднює діставатись на кращу працю, тому чисельна частина з них голоситься до війська, де, як зазначив д-р Цимбалістий, треба творити „дошкілля", щоб не понизити військової боєздатности.

Інші учні середньої школи вибирають предмети більш пляново та включають деякі предмети з економіки й одержують комерційного (фахового) типу свідоцтва. В Америці економічні науки сильно поширені, так що спеціялізація починається зі середньої школи, що також практикується також в Европі. Третя група учнів не включає економічних дисциплін і одержує ще іншого роду свідоцтво. Абсольвент американської середньої школи з будь-котрим згаданим дипломом може пробувати вписатись на студії в університеті. Але практичні американці при університетах не числять згадуваних кредитів, а перераховують необхідні предмети. Якщо є таких предметів замало, то їх треба доробити, звичайно при університеті, але за це треба платити й без кредиту для студій.

Згадувані проблеми та брак належної дисципліни в середніх школах спонукали д-ра Цимбалістого висловити побоювання за майбутній розвиток науки й технології Америки, хоч є бажання думати, що вже є поворот до кращого. Крім того, в приватних та частині публічних середніх шкіл вислідди з навчання є багато кращі ніж згадувані раніше. Тут пильні учні здобувають кредити й на рахунок університетських студій, що інколи є поважним заощадженням грошей.

Опріч того, хто був останніми часами в Европі міг помітити, що студіююча молодь зацікавлена побачити Америку. Хоч іміграційні квоти назагал замкнені, але „хвіртки" для високоедукованих людей завжди відкриті й з цілого світа лікарі-практиканти в американських шпиталях та науковці на вакаціях чи при інших нагодах на американському континенті з них часто користають, що також у поважній мірі запевняє дальший нормальний розвиток американської науки й технології.

Д-р М. Паламар

СТУДЕНТСЬКА ЗАБАВА

Сиракюзи, Н. Й. — Українська Студентська Громада Сиракюзького університету влаштовує студентську забаву в суботу, 2-го лютого 1985 року, в залі Українського Народного Дому при 1317 Вест Фаєт вул. в Сиракюзах. Початок о 9-ій год. вечора. Гратиме оркестра „Червона Рута". Вступ: 7 дол. від дорослих; 6 дол. від молоді. Прибуток призначений на потреби Українського відділу Сиракюзького університету.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ПОЛ ЕЛМЕР ГЕКМАН, член УНС Відд. 47-го ім. Ольги Басараб в Бетлегемі, Па., помер 4-го вересня 1984 року на 68-му році життя. Нар. 2-го травня 1916 року в Аллентавні, Па. Членом УНС став 1947 року. Залишив у смутку дружину Анну Марію, дочок Барбару Шеффі, Шерон Шілтон, Лінду Стенля і Марцію Гебел, двох братів, 7-ох внуків і 3-ох правнуків. Похорон відбувся 10-го вересня 1984 року на цвинтарі „Долина сонця" в Чендлері, Аріз.

Вічна Йому Пам'ять!
Анна Гарас, секр.

АВГУСТИН А. ҐІНЕЦЬ, член УНС Відд. 94-го ім. М. Шашкевича в Гемтремку, Миш., помер 4-го вересня 1984 року на 55-му році життя. Нар. 7-го січня 1929 року в Дітройті, Миш. Членом УНС став 1944 року. Залишив у смутку дружину Айлін, чотири доньки — Карен Шурман, Діяну Пуенте, Гейл Дангофт, Синтію Рейнс, сина Джеймса, матір Марію, сестру Филліс Такконеллі і шестеро внуків. Похорон відбувся 6-го вересня 1984 року в крематорії в Сінсіннаті, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!
Роман Татарський, секр.

МИХАЙЛО ШУБРОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 291-го ім. Т. Шевченка в Клівленді, Огайо, помер 4-го вересня 1984 року на 76-му році життя. Нар. 1908 року в Клівленді. Членом УНС став 1939 року. Залишив у смутку дружину Наталію, доньку Джералдину, сина Роберта і троє внуків. Похорон відбувся на цвинатрі свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!
В. Напора, секр.

СТЕФАН БІЛЕЦЬКИЙ, член УНС Відд. 423-го ім. Е. Коновальця в Чикаго, Ілл., помер 5-го вересня 1984 року на 77-му році життя. Народився 30-го вересня 1906 року в Галичині, Україна. Членом УНС став 1946 року. Залишив у смутку дружину Стефанію. Похорон відбувся 10-го вересня 1984 року на цвинтарі Квін Гейвен, в Гиллсайді, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Я. Берестянський, секр.

МИХАЙЛО ІВАНСОН, член УНС Відд. 316-го Т-ва УНДім в Рочестері, Н.Й., помер 10-го вересня 1984 року на 59-му році життя. Нар. 1925 року в Рочестері, Н.Й. Членом УНС став 1946 року. Залишив у смутку дружину Марію, сина Віліяма, дочку Шерон, внуків і родичів Василя і Софію Іванців. Похорон відбувся 13-го вересня 1984 року на цвинтарі св. Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа.

ДМИТРО ГАРУЛЬКО ст., член УНС Відд. 383-го ім. свв. Петра і Павла в Бриджпорті, Па., помер 14-го вересня 1984 року на 92-му році життя. Нар. 1892 року в селі Ново-Михайлівка, Україна. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дружину Анну, сина Дмитра з дружиною, одного внука і двох правнуків. Похорон відбувся 18-го вересня 1984 року на цвинтарі Форрест Гиллс у Філядельфії, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Йосиф Хома, секр.

СТЕПАН ЧОПЕК, член УНС Відд. 347-го Т-ва „Запорозька Січ" в Миллвіллі, Н.Дж., помер на 96-му році життя. Нар. 26-го грудня 1887 року в Україні. Членом УНС став 1933 року. Залишив у смутку дочок: Софію Суходольську і Олену Пілла; 12 внуків і 24-ох правнуків і 10 пра-правнуків. Похорон відбувся на цвинтарі св. Миколая в Міллвіллі, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Дарія Цапар, секр.

ВОЛОДИМИР ВАХНА, член УНС Відд. 463-го ім. св. Володимира у Віндзорі, Онт., помер 15-го вересня 1984 року на 74-му році життя. Нар. 1909 року в Стюартборні, Манітоба, Канада. Членом УНС став 1965 року. Залишив у смутку дружину Марію, сина Террі, дочку д-р Аделю Кверрінгтон і дочку Джоен Гансон. Похорон відбувся 18-го вересня 1984 року на цвинтарі Віндзор Меморіял Гарденс у Віндзорі, Онтаріо, Канада.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар.

ПАРАСКЕВІЯ ОСАДЧУК, член УНС Відд. 127-го ім. св. Миколая в Баффало, Н. Й., померла 17-го вересня 1984 року на 91-му році життя. Нар. 7-го березня 1893 року в Україні. Членом УНС стала 1950 року. Залишила в смутку синів Володимира і Степана в Україні. Похорон відбувся 20-го вересня 1984 року на цвинтарі св. Мятея в Вест Сенека, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
М. Гаравус, секр.

ФОТИНА ГОВАНСЬКА, член УНС Відд. 6-го в Гейстінгз над Гадсоном, Н.Й., померла 18-го вересня 1984 року на 68-му році життя. Нар. 1917 року в селі Луг-Здині, пов. Горлиця, Лемківщина, Україна. Членом УНС стала 1977 року. Залишила в смутку доньку Анну Барну двох синів Стефана і Петра, 8 внуків та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 20-го вересня 1984 року на цвинтарі Мавнт Говп, в Йонкерсі, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Іван Пециляк, секр.

ЕВГЕН МАКАР, член УНС Відд. 461-го ім. Івана Мазепи в Велланді, Онт., помер 19-го вересня 1984 року на 64-му році життя. Нар. 1920 року в селі Буковиці, Мостиська, Галичина. Членом УНС став 1962 року. Залишив у смутку сина Михайла з дружиною Орисею, дочок Надію і Любу з родинами і двоє внуків. Похорон відбувся 22-го вересня 1984 року на цвинтарі св. Хреста у Велланді, Онт. Канада.

Вічна Йому Пам'ять!
Мирон Ґрох, секр.

ТЕКЛА БАРАН, член УНС Відд. 194-го в Ню Йорку, померла 19-го вересня 1984 року на 92-му році життя. Нар. 1893 року в селі Жуличі, Україна. Членом УНС стала 1950 року. Залишила в смутку двох синів Михайла і Володимира і дочку Марію Худу. Похорон відбувся 21-го вересня 1984 року на цвинтарі Вудлови в Ню Йорку, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
О. Юзенів, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 1-го ЛЮТОГО 1985 РОКУ

Ню Йорк, Н. Й. — Збори Т-ва „Дністер" 361 Відд. УНС відбудуться о год. 6-ій веч. в приміщенні Т-ва „Самопоміч" при 98 Друга Аве. в Ню Йорку. На порядку: Звіти, справа домівки Т-ва „Дністер" та визначення дати Річних загальних зборів. Проситься членів взяти участь у зборах і вирівняти свої членські вкладки.

УПРАВА

НЕДІЛЯ, 10-го ЛЮТОГО 1985 РОКУ

Рочестер, Н. Й. — Річні збори Т-ва Запорожська Січ, Відд. 367, відбудуться у кафетерії св. Йосафата, о год. 1:30 по пол. Вибір Уряду на 1985 рік. Контрольна Комісія здасть звіт, ухвали і порядок на 1985 рік. **Увага** — вибір Уряду відбудеться без уваги на кількість членів.

П. Дзюба, голова
П. Стадник, касир
В. Попович, секретар